

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

โรคพุ่มแฉับนสำปะหลัง (witches broom)

เตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเฝ้าระวังการระบาดของโรคพุ่มแฉับนสำปะหลัง ซึ่งปัจจุบันพบว่าเกิดจากเชื้อสาเหตุ 2 ชนิดเกิดร่วมกัน ทำให้ลำต้นเตี้ยหรือแคระแกรน ขอบปล้องสั้น แตกยอดเป็นพุ่มฝอย ใบมีสีเหลืองไปจนถึงเหลืองซีด ส่งผลให้คุณภาพผลผลิตลดลงและเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบอาการของโรค ให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง ทำให้ผลผลิตเสียคุณภาพหรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

- เชื้อสาเหตุ
1. เชื้อไฟโตพลาสมา (phytoplasma)
 2. เชื้อรา *Ceratobasidium theobromae*

ลักษณะอาการ

เชื้อเข้าทำลายท่อลำเลียงของมันสำปะหลัง ทำให้บริเวณยอดมีการแตกยอดมากกว่าปกติ ขอบปล้องสั้น และใบมีขนาดเล็กลง สังเกตได้จากยอดมีลักษณะเป็นพุ่ม เมื่อทำการลอกเปลือกออกดูจะพบใต้เปลือกมีเส้นสีน้ำตาลเข้มจนถึงมีสีดำเป็นแนวยาว ส่งผลให้แสดงอาการยอดเป็นพุ่ม ใบเหลืองและยืนต้นตายในที่สุด ในระยะมันสำปะหลังอายุ 4 - 5 เดือน พบต้นมีลักษณะแคระแกรนแตกยอดเป็นพุ่มฝอย ในระยะเก็บเกี่ยวเชื้อลามลงหัว ทำให้หัวมีเส้นสีดำตามแนวยาวอยู่ใต้เปลือก คุณภาพผลผลิตเสียหาย และเปอร์เซ็นต์แป้งต่ำ

ลักษณะอาการที่พบ

การแพร่ระบาด

- เชื้อแพร่ระบาดไปได้กับท่อนพันธุ์
- เพลี้ยจักจั่นแมลงพาหะ (กรณีเกิดจากเชื้อไฟโตพลาสมา)

คำแนะนำการป้องกันกำจัด

1. การเลือกท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยพบระบาด (ปลอดโรค) หรือเลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทาน/ทนทานโรค หรือในพื้นที่ที่พบการระบาดแนะนำให้ใช้พันธุ์อติธิ 2
2. การป้องกัน เพื่อลดโอกาสการสัมผัสกับเชื้อสาเหตุ โดย
 - 2.1 การจัดการดิน ปรับสภาพดิน และฆ่าเชื้อในดินโดยการใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรกจากนั้นไถกลบ และทำให้ดินมีความชื้น หรือใช้ไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงปลูก หรือไถตากดินอย่างน้อย 1 เดือนขึ้นไป
 - 2.2 การกำจัดแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยจักจั่น
 - 2.3 การกำจัดวัชพืช โดยเฉพาะ ต้นสาบม่วง ทั้งในและรอบแปลง
3. การกำจัดเพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุ โดยสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบอาการให้ถอนทิ้งเฉพาะต้นที่เป็นโรค และนำไปทำลายนอกแปลงทันที
4. การบำรุงต้น ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และปรับปรุงดิน เพื่อให้ต้นแข็งแรงและมีภูมิต้านทานโรค
5. การพักแปลง (กรณีพื้นที่ระบาดหนัก) หยุดปลูกมันสำปะหลังโดยปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชอื่นตามความเหมาะสม สลับกับการปลูกมันสำปะหลังที่การปลูก 1 รอบ ต้องใช้เวลา 2 - 4 ปี

ที่มา : การประชุมหารือแนวทางป้องกันกำจัดโรคพุ่มแจ่มในสำปะหลังระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนนา ลิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียง/บรรณาธิการ : นางสาวกัญยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

